

Gwiazdka przy numerze kolejnym oznacza, że dany dokument znajduje się w bibliotece CIOP.

MASZyny I URZĄDZENIA PRZEMYSŁOWE

* 614.891/893:621.969-783.633.4:621.941 CIOP
Iszutkin W. I.: **Ochrona przed wiorami przy skrawaniu szybkościowym.** „Strużkozaszczita pri skorostnom rieżanji”. *Stanki i Instr.*, mies., Nr 7, lip. 53, s. 33; A 4, 1 str., 3 rys. —

Krótki opis i fotografia łamacza wiorów stalowych, pomysłu tokarza Isakowa, oraz łamacza wiorów brązowych. 90% wiorów brązowych zostaje uchwyconych w łożu tokarki, 10% odpryskuje ku głowicy. Opis i fotografia szklanego ekranu ruchomego chroniącego przed odpryskami wiorów.

* 658.583 CIOP
Filippow K. D.: **Organizacja remontów (Dane z praktyki)** „Organizacja remontnoy służby. (Iz opyta zawoda)”. *Stanki i Instr.*, mies., Nr 4, kw. 53, s. 23; A 4, 6,5 str., 23 rys. —

Omówienie zasadniczych sposobów organizacji środków technicznych. Opisy i fotografie prostych urządzeń pomocniczych do transportu części, urządzeń pomocniczych do heblowania dolnych części prowadnic, ściągaczy, szafek do mycia, urządzeń do wymiany smarów, skrobaka pneumatycznego. Urządzenia pomiarowe. Pomocnicze urządzenia do obróbki. Organizacja miejsca pracy.

* 621.6.022:621.745.343.1-52 CIOP
Żarow N. T.: **Automatyczna regulacja nawilżania powietrza nadmuchiwanego do kopulaków.** „Awtoautomaticzeskoje rieglirowanieje wlażnosti wagranochnowo duťja”. *L i t. P r o i z w.*, mies., Nr 9, wrzes. 53, s. 14; A 4, 4 str. —

Opis instalacji do kondycjonowania powietrza w zautomatyzowanym kopulaku laboratoryjnym. Instalacja pracuje powietrzem nawilżanym lub osuszonym. Regulacja stanu powietrza — automatyczna. Do osuszania powietrza stosowano roztwór chlorku wapna, chlorku litu oraz twarde absorbenty krzemowe i aluminiowe. Hydrometr elektryczny oparty na zasadzie zwilżanych termometrów i mostku Wheatstone’a. Obliczenia układu elektrycznego. Schematy i rysunki. Dokładność pomiarów wilgotności do 2%.

* 613.633:622.271.3:622.333:628.511 CIOP
Wtorieckaja A. P.: **Warunki pracy w odkrywkowych kopalniach węgla i sposoby ich poprawy.** „Sanitar’nogigieniczieskie usłowja truda na otkrytych ugołnych razriezach i miery dla ich uluższennja”. *Gigijena i Sanit.*, mies., Nr 10, paźdz. 53, s. 31; B 5, 3 str. —

Autorka analizuje warunki pracy w odkrywkowych kopalniach węgla, a szczególnie źródła zapylenia. Badania ilościowe wykazały zawartość pyłu w różnych miejscach od 0,01 do 0,06 mg/l powietrza, a dwutlenku siarki od 0,004 do 0,0075 mg/l, przy czym dyspersja pyłu wynosiła w 50% do 2 mikronów. Autorka zaleca: zmniejszyć ilość przeładunków węgla i szerzej stosować transport węgla na pochylniach. Poza tym zwiększyć wyposażenie wodne przeciwpożarowe oraz rozbudować urządzenia higieniczno-sanitarne.

* 621.94-229.22:331.875 CIOP
Kriemienieckij I. M.: **Urządzenie do szybkiego przesuwania suportu na ciężkiej tokarce.** „Prisposoblenje dla bystrowo pieriemieszczennja suportu tiażołowo tokarnowo stanka”. *Stanki i Instr.*, mies., Nr 6, czerw. 53, s. 29; A 4, 1 str., 2 rys. —

Opis i rysunek pomocniczego urządzenia do szybkiego cofania suportu na ciężkich tokarkach DIP-500. Pozwala ono na ułatwienie i zwiększenie wydajności pracy tokarza. Dotychczasowe wykonywanie tej pracy odbywało się ręcznie.

* 547.211:614.824:622.817:628.512(088.8) CIOP
Fajbisowicz I. E., Fieldman E. S.: **Urządzenie do spalania metanu.** „Ustanowka dla wyżiganja mietanu”. Opis patentowy radziecki Nr 74163, kl. 5 d, 9 5.6.48; D, A 4, 2 str., 1 rys. —

Aparat do usuwania metanu z powietrza w obszarze pracy. Wentylator zasysa powietrze zanieczyszczone metanem i poprzez filtr pyłowy podaje do aparatu, w którym drut na-

grzewany prądem elektrycznym zapala metan. Płytkowe osłony zapobiegają wybuchowi metanu na zewnątrz aparatu.

* 621.952-592.522.4(088.8) CIOP
Kapielusznikow M. A., Załkin S. L.: **Urządzenie hamulcowe wiertarki.** Tormoznoje ustrojstwo burowoj ustanowki”. Opis patentowy radziecki Nr 74158, kl. 5a, 10, 14.6.48; D, A 4, 2 str., 1 rys. —

Urządzenie zmniejsza wysiłek fizyczny wiertacza. Uchwyt ręcznej dźwigni taśmowego hamulca wiertarki połączono dodatkową dźwignią z zaworem, regulującym dopływ sprężonego powietrza do cylindrycznej dźwigni pneumatycznej. Dźwignia ta naciąga taśmę hamulcową.

* 621.642.2/3-776.6:621.647.79(088.8) CIOP
Zarieckaja D. I., Dodin N. I., Timofiejew W. S.: **Urządzenie do mycia wewnętrznych powierzchni zbiorników.** „Ustrojstwo dla obmywanja wnutienniej powierchnosti riezierwuarow”. Opis patentowy radziecki Nr 67973, kl. 6f, 1, 11.12.45; D, A 4, 2 str., 1 rys. —

Urządzenie do oczyszczania zbiorników trudnodostępnych lub zawierających szkodliwe substancje. Woda przepływa przez rurę obracaną hydromotorem. Na rurze umocowany jest ślimak, poruszający z kolei koło ślimakowe połączone z dyszą wodną. Dysza obraca się dokoła dwóch prostopadłych osi i opłukuje wewnętrzną powierzchnię zbiornika.

* 622.74.041-776.002.5(088.8) CIOP
Licin E. N.: **Urządzenie do mechanicznego oczyszczania ram otworów wysypowych i usuwania odpadów przy piecach koksowniczych.** „Ustrojstwo dla mechaniczeskoj oczistki dwiernych ram i uborki koncow na koksowych piecach”. Opis patentowy radziecki, Nr 63 667, kl. 10a, 16 01, 13.1.39; D, A 5, 7 str., 4 rys. —

Urządzenie mechanizuje ciężką pracę oczyszczania ram otworów pieców koksowniczych. Dwa jednakowe mechanizmy, mocowane do wypycharki koksu i wyciągarki drzwi pieca, oczyszczają ramy otworów przy pomocy przesuwanych, obrotowych, stożkowych skrobaków. Odpadki koksu, sadza i smoła zbierane są u spodu otworów piecowych w specjalnym wózku.

* 621.944.235:614.8-057 CIOP
Bogusławskij B. E.: **Analiza konstrukcji i wskaźniki eksploatacyjne współczesnych wielowrzecionowych automatów i półautomatów.** „Analiz konstrukcji i eksploatacionnyje pokazatieli sowriemiennych tokarnych mnogoszpiindielnych awtomatow i polawtomatow”. *Stanki i Instr.*, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 3; A 4, 4,5 str., 10 rys. —

Analiza małej wydajności automatów przy skrawaniu szybkościowym. Złe łamanie i odprowadzanie wiorów. Niemożność odcinania prętów nożami ze spieków twardych. Stosowanie noży fasonowych. Wibracje i hałas powodowane przez szybkoobracające się pręty. Wyrwanie prętów z uchwytów. Tendencja rozwojowa nowych konstrukcji radzieckich — automat sześciowrzecionowy ENIMS — Stankokonstrukcja im. Ordzonikidze. Ulepszenie napędu, uchwytów, zwiększenie szybkości, wskaźniki do cyklu pracy. Zwrócono szczególną uwagę na ułatwienie czynności obsługi i na całkowite bezpieczeństwo pracy.

* 614.8-057:621.864-519 CIOP
Skałyżenko B. D.: **Doświadczenia z eksploatacji dźwigów ciągłego przewozu ze zdalczynnym sterowaniem.** „Opyt eksploatacji lebidok bieskoniecznoj otkatki s distancjonnym uprawlenjem”. *U g o l.*, mies., Nr 9, wrzes. 53, s. 35; A4, 5 str., 10 rys. —

Omówienie schematów i działania instalacji zdalczynnego sterowania różnych typów dźwigów. Wskazówki do projektowania instalacji oraz właściwej konserwacji urządzeń. Uwagi dotyczące rozwiązań konstrukcyjnych urządzeń bezpieczeństwa przy zdalczynnym sterowaniu.

* 614.8-057:621.96-783 CIOP
Molliard F.: **Prasy: maszyny niebezpieczne.** „Les Presses: Machines dangereuses”. *P a c t.*, Bruxelles, dwumies., r. 7, Nr 5, wrzes./paźdz. 53, s. 330; A 4, 3,5 str. —

Praca na prasach stwarza niebezpieczeństwa pochodzące od maszyny, narzędzi, osprzętu pomocniczego itp. Po krót-

kim opisie mechanizmu działania pras i różnych rodzajów stosowanych narzędzi, artykuł podaje obowiązujące przepisy dotyczące ochrony pracy przy prasach. Ponadto wyszczególnia typy używanych zabezpieczeń jak: osłony stałe i ruchome, oburęczny wyłącznik (mechaniczny i elektryczny), wyłącznik automatyczny z zastosowaniem fotokomórki, odgarniacze rąk, ekrany automatyczne i półautomatyczne, podając zakres stosowalności poszczególnych zabezpieczeń.

* 620.191.33:621.791:621.824.004.67 CIOF

Pęknięcia wałów napędowych naprawianych przy pomocy spawania. „Ruptures d'arbres tournants dues aux réparations par soudage”. P a c t, (Bruxelles), dwumies., r. 7, Nr 5, wrzes.-paźdz. 53, s. 375; A4, 7,5 str., 14 rys. —

Artykuł nie porusza trudności związanych z techniką remontów dużych przedmiotów przy pomocy spawania. Zwraca jedynie uwagę na niebezpieczeństwo pęknięcia naprawionego wału z chwilą powstania naprężeń wywołanych normalną pracą wału. Jako przyczynę pęknięć przyjeto: zmiany w strukturze metalu (wału i spawu), rozgrzanie przy spawaniu i szybko ostudzonego, oraz szkodliwe drgania wynikłe z nieuchwytnych błędów montażowych a powstałe również w wyniku ogrzania i ostudzenia części mechanizmu. W tekście szereg ilustrowanych przykładów badań uszkodzonych wałów.

* 614.8-057:620.193/194:621.923.3:658.588.4 CIOF

Poważna awaria wirówki. „Éclatement d'une essoreuse”. P a c t, (Bruxelles), dwumies., r. 7, Nr 5, wrzes.-paźdz. 53, s. 383; A 4, 3,5 str., 8 rys. —

Opis zupełnego zniszczenia wirówki rafinującej cukier przy 2200 obr/min (szybkość liniowa wirnika 7000 m/min). W wyniku badań materiału głównych części maszyny stwierdzono drobne pęknięcia na wirniku powstałe wskutek zmęczenia materiału (stal Ci-Ni,K,UT) przy równoczesnym niszczącym działaniu korozji. Zjawisko korozji wystąpiło tu niespodziewanie silnie, jako rezultat reakcji elektro-chemicznej między częściami stalowymi i wykonanymi ze stopu Monela (różne potencjały elektrolityczne). Artykuł kończy się wnioskami co do metod zapobiegania podobnym awariom: 1) przyjmowanie odpowiednio wysokiego stopnia bezpieczeństwa w konstrukcji (powyżej 4), 2) staranne badanie instalacji przez fachowców co 1/2 roku, uzupełnione częstszymi inspekcjami. Artykuł ciekawy z punktu widzenia op przy budowie ciężkich maszyn wirujących, zwłaszcza zawierających elementy wykonane z różnych metali.

— 613.632:621.74:628.538/539:628.83 CIOF

Suwnicowy w odlewni otrzymuje czyste powietrze. „Foundry crane operators get clean air”. H e a t. P i p. A i r C o n d i t., (Chicago), mies., t. 25, Nr 7, lip. 53, s. 106; A 4, 0,5 str., 1 fot. —

W artykule opisano ciężkie warunki pracy panujące w odlewni. Wentylacja naturalna usuwa dymy tylko z nad podłogi. Górna część odlewni jest całkowicie zadymlona wskutek czego suwnicowi ulegają często zatruciu. Dyrekcja fabryki po szeregu prób zaleciła całkowite obudowanie kabiny suwnicowej oraz zainstalowanie miejscowego klimatyzatora wyposażonego w filtr powietrzny i pochłaniacz dymów. Nowe urządzenie okazało się b. praktyczne.

* 614.84:628.511:658.78:661.728.2 CIOF

Fossati A.: Przepisy bezpieczeństwa przy produkcji i składowaniu celulozy. „Norme di sicurezza per la fabbricazione ed il deposito della celluloida”. Securitas, Roma, dwumies., Nr 3, maj-czerw. 53, s. 87; A 4, 3,5 str., 2 rys. —

Autor podaje przepisy idealne, które nie zawsze dają się zastosować w praktyce przemysłowej. Omawia konstrukcję i niektóre elementy budynków produkcyjnych, zagadnienie zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz sposób zakładania instalacji ogrzewniczej i oświetleniowej. Opisano urządzenie suszarnicze stosowane w przemyśle celulozowym oraz sposób rozmieszczania i odpylania maszyn pyłących. Wszystkie urządzenia przeciwpożarowe należy stale kontrolować, aby były zdadne do użytku.

* 628.511/512:621.924.553 CIOF

Prada O.: Usuwanie pyłów ze szlifierek wahadłowych. „Odssávání prachu u kyvadlových brusek”. B e z p e c n. H y g. P r á c e, (Praha), mies., Nr 9, wrzes. 53, s. 280; A 5, 2 str., 2 rys. —

Autor podaje doświadczalne wytyczne do opracowania projektu wyciągowego. Dalej omawia doświadczenia z dwoma typami urządzeń wyciągowych: a) wychwytywanie pyłów u źródła powstawania przy pomocy bardzo silnych strumieni powietrza, b) skrzyniowy sposób chwywania pyłu wskutek

znacznego zmniejszenia szybkości powietrza. Na tle danych doświadczalnych opracowano projekt urządzenia wyciągowego dla pomieszczeń, gdzie pracuje dużo szlifierek.

* 534.231:666.94.041.004.82:662.922.2 CIOF

Tarnoczy T., Greguss Jun P.: Odzyskiwanie pyłu cementu za pomocą fal akustycznych. „Szallo cement por visszany-erése akusztikus uton”. Document hongrois — microfilm I.N.S. Nr 258.

Pracownicy jednego z instytutów na Węgrzech opracowali metodę pozwalającą na odzyskiwanie pyłów cementu, wydostających się z kominów pieców do wypalania tego produktu. Metoda ta wykorzystuje własności koagulacyjne pola akustycznego i polega na zastosowaniu syreny Hartmanna o wydajności 150 W. Pozwoli ona na zaoszczędzenie setek wagonów cementu rocznie, zapewni higieniczne warunki pracownikom i da możliwość odpowiedniego wykorzystania ogrzanego oczyszczonego powietrza. Jest nader ciekawym przykładem, jak można i należy stosować w praktyce teorie naukowe. (Bul. Document bibliography. Nr 5, 1953, s. 37)

SZKODLIWOŚCI CHEMICZNE

* 545.81:546.224-31:628.512 CIOF

Aleksiejewa M. W., Samorodina R. Ja.: Kolorymetryczne oznaczanie dwutlenku siarki w powietrzu atmosferycznym. „Kolorimetriczskoe opriedielenje sodierzanza siernistowo gaza w atmosfiernom wozduchie”. G i g i j e n a i S a n i t., mies., Nr 10, paźdz. 53, s. 42; B 5, 2,5 str., 1 wyk., 2 tabl. —

Autorzy w ramach badań Instytutu imienia Erismana ulepszyli kolorymetryczną metodę oznaczania SO_2 w powietrzu. Wprowadzili do pochłaniacza 3 ml. 0,01N roztwór NaOH w 5% glicerynie (stabilizujący zawartość SO_2) oraz zastosowali sztuczną skalę wzorców z fuksyny i roztworu metylofioletu, co pozwoliło na przeprowadzenie analizy w ciągu 20 minut. Jednocześnie stwierdzili nieprzydatność metody ultrakolorymetrycznej oraz fakt, że obecność dwutlenku azotu przeszkadza w oznaczaniu.

* 613.632.4/633:615.731.5-099:616-07-057:661.848 CIOF

Langelez: Kadm. „Le cadmium”. P a c t, (Bruxelles), dwumies., r. 7, Nr 5, wrzes.-paźdz. 53, s. 345; A 4, 2 str. —

Zastosowanie kadmu i jego związków w przemyśle. Stwierdzenie toksyczności związków kadmu i określenie ilości, przy których występują objawy zatrucia zwierząt i ludzi. Przykłady zatruc zawodowych. Objawy zatrucia. Stanowiska robocze w różnych gałęziach przemysłu, niebezpieczne ze względu na powstające pary lub pyły związków kadmu. Środki zaradcze: uświadamianie robotników o trujących właściwościach kadmu metalicznego i większości jego związków chemicznych, higiena osobista, okresowe badanie zatrudnionych przy procesach przemysłowych z kadmem.

* 545.8:546.284-31:628.511 CIOF

Quinot E.: Użyteczność dyfraktografii w jakościowej i ilościowej analizie krzemionki. „Utilité de la diffractographie dans l'analyse quantitative et qualitative de la silice”. A r c h. M a l. p r o f e s s., (Paris), dwumies., t. 14, Nr 1, 1953 r., s. 19; B 5, 5,5 str., 10 rys. —

Do określenia wskaźnika szkodliwości powietrza w miejscu pracy nie wystarczy elementarna analiza granulometryczna, przy pomocy której określa się zawartość pyłu w atmosferze pomieszczeń roboczych. W stadium badań bardziej zaawansowanych konieczne jest wykrywanie i określanie ilościowe zawartości krzemionki w powietrzu. Do tego celu służą omówione w tekście: metoda chemiczna, metoda petrograficzna i termiczna różnicowa. Żadna z tych metod nie dorównuje opisanej dokładnie przez autorów metodzie dyfraktometrycznej (opis aparatury, analizy ilościowej i jakościowej w tekście). Wg autorów metoda ta ma duże znaczenie praktyczne ze względu na wielką dokładność w pomiarach ilościowych i jakościowych.

* 615.731.261-099 CIOF

Niektóre dane o wpływie trójtlenku antymonu na ustrój ludzki. „Niekotoryje dannye o wlijanji na organizm triochokisi sur'my”. G i g i j e n a i S a n i t., mies., Nr 10, paźdz. 53, s. 23; B 5, 4 str., 1 rys. —

Autorzy, pracownicy Leningradzkiego Instytutu Higieny Pracy i Chorób Zawodowych, badali szkodliwość trójtlenku antymonu, zawierającego mniej niż 0,5% arseniku. Badania wykonano na zwierzętach przy użyciu specjalnej komory do zapylenia (rysunek), konstrukcji Prokofiewa. Badanie nie wykazało zewnętrznych objawów zatrucia. Waga świnek lekko spadała, a po zabiegu znaleziono nieco antymonu w płu-

cach (2 — 12 mg%) i w wątrobie (ślady). Przeprowadzono również doświadczenia na ludziach przy pracy. Ustalono, że toksyczność par jest wysoka (wyższa znacznie niż pyłu), a stężenie dopuszczalne powinno być ustalone w granicach tysięcznych lub nawet dziesięciotysięcznych części miligrama na litr powietrza.

615.731.5-099

CIOP

Worobjowa R. S.: **Problem zatrucia tlenkiem kadmu.** „K woprosu ob intoksikacji oksiju kadmija“. *G i g i j e n a i S a n i t.*, mies., Nr 10, paźdz. 53, s. 46; B 5, 1,5 str. —

Autorka obserwowała przypadek zatrucia tlenkiem kadmu w jednym z zakładów pracy. Objawy początkowe: ból głowy, wymioty, osłabienie. Zatrutego obserwowano w szpitalu. W artykule podano szereg danych z obserwacji i analiz. W moczu znaleziono kadm w ilości 0,05 mg na 1 litr. Opisano metodę oznaczania (wg Fairhalla i Prodana). Ustalono, że zatrucie tlenkiem kadmu ma pewien okres utajony.

MEDYCYNA PRACY

331.827:612.766.1:612.8

CIOP

Kosiłow A. S.: **Z doświadczeń w dziedzinie fizjologii pracy.** „Iz opyta raboty po fizjologii truda“. *G i g i j e n a i S a n i t.*, mies., Nr 10, paźdz. 53, s. 3; B 5, 6 str.

Autor opisuje niektóre osiągnięcia Instytutu Higieny Pracy i Chorób Zawodowych AMN ZSRR w zakresie fizjologii pracy, w oparciu o naukę Pawłowa. Min. dotyczy to polepszenia warunków produkcji przy montażu w wytwórni lamp elektrycznych, przy wytwarzaniu taśmowym wyrobów skórzanych, przy pracy na taśmie w fabryce „Kalibr“. We wnioskach autor wskazuje na potrzebę kompleksowego opracowywania instrukcji pracy z uwzględnieniem zasad fizjologii.

613.632:614.898.1:616.5:667.16

CIOP

Moskovtchenko P.: **Przyczynki do studiów nad zawodowymi chorobami skóry u pracowników przy apreturze trwałej (utrwalaniu).** „Contribution à l'étude des dermatoses professionnelles dans les apprêts infroissables“. *A r c h. M a l. p r o f e s s* (Paris), dwumies., t. 14, Nr 1, 1953, s. 32; B 5, 4 str.

Na 307 badanych pracowników z fabryk włókienniczych, autorzy stwierdzili 15 przypadków schorzeń skórnych, powstałych prawdopodobnie wskutek działania mieszaniny formaliny i mocznika lub innych składników w procesie apretowania. Autorzy uważają, że akcja zapobiegawcza nie powinna mieć charakteru indywidualnego w stosunku do poszczególnych pracowników, ale raczej charakter ogólny (aspiracja gazów formolu w pomieszczeniu przy pomocy specjalnych aparatów, przygotowywanie roztworów do apretury w naczyniach zamkniętych itd.).

613.632.2:616.521-057:546.766.32-85:666.94

CIOP

Sidi E., Longueville R.: **Rola soli chromowych w zapaleniach skóry u pracowników cementowni.** „Dermites au ciment. Rôle des sels de chrome“. *Arch. Mal. profess.*, Paris, dwumies., t. 14, Nr 1, 1953, s. 41; B 5, 2,5 str.

W wyniku obserwacji stanów egzematycznych u robotników pracujących przy cemencie, autorzy podają następujące uwagi: 1) Podejrzewając istnienie egzemy o charakterze zawodowym należy zrobić próby skórne nie tylko na różne rodzaje cementów, ale także na dwuchromian potasu w rozcieńczeniu 1:100 i 1:1000. 2) Próby na dwuchromian potasu w przypadku „dermatozy cementowej“ są zawsze pozytywne. 3) W „dermatozie cementowej“ wydaje się, że mamy do czynienia z uczuleniem na sole chromu i z pewną predyspozycją spowodowaną zawodowymi mikrourazami. 4) Mała zawartość chromu w cemencie jest powodem, że testy na skórkowe przy użyciu próbek cementu są negatywne. 5) Przewlekłość świerzbiączki cementowej autorzy tłumaczą tym, że allergen chromowy może być para — lub extra zawodowy (woda Javela, przedmioty chromowane itd.). 6) Pozytywna próba z dwuchromianem potasu może być uważana za poparcie diagnozy w kierunku „dermatozy cementowej“.

331.826:614.23:616.12

CIOP

Kline E. M.: **Schorzenia serca a medycyna przemysłowa.** „Heart disease and industrial medicine“. *I n d u s t r. M e d. S u r g e r y* (Chicago), mies., t. 22, Nr 2, luty 53, s. 76; A 4, 4 str.

Praca jest zbiorem wypowiedzi administracji przemysłu, lekarza przemysłowego, lekarza domowego i ośrodka specjalistycznego, w sprawie wyboru pracy i rehabilitacji chorych na serce. Wszystkie wypowiedzi stwierdzają możliwość i konieczność zatrudnienia chorych na serce na odpowiednio dobranych stanowiskach. Celem badań wstępnych w przemysle powinno być znalezienie odpowiedniej pracy nie zaś

niedopuszczenie do pracy. Praca ośrodka specjalistycznego polega na dokładnym ustaleniu wydolności narządu krążenia i na zespołowym opracowaniu planu zmiany pracy. Pozytywne wyniki w postaci poprawy stanu zdrowia przeważają. W większości przypadków uzyskuje się utrzymanie stanu zdrowia bez pogorszeń. Ważnym czynnikiem w akcji rehabilitacyjnej jest usunięcie emocjonalnej niezdolności do pracy.

613.646:616.45-057:621.56

CIOP

Troisi F. M., Amorati A., Bonazzi O. (Inst. di Patologia Medica, Bologna): **Patologiczne następstwa pracy w zimnym pomieszczeniu.** „Pathological effects from work in cold environments“. *I n d u s t r. M e d. S u r g e r y*, Chicago, mies., t. 22, Nr 1, stycz. 53, s. 11; A 4, 2,5 str.

Artykuł podaje wyniki badań 66 robotników przemysłu mięsnego, pracujących w chłodniach w temperaturze 0 — 2°C. Badani pracowali w tych warunkach dłuższy czas. Przy badaniach klinicznych stwierdzono u 60% badanych chroniczne bóle mięśni i stawów, występujące jednak i w warunkach normalnych. Nie stwierdzono występowania gośćca ostrego ani zapalenia płucnej i oskrzeli. Ciśnienie tętnicze było na granicy podciśnienia. U 16 robotników przeprowadzono szczegółowe badania laboratoryjne. Wyniki tych badań (spadek zawartości alkaliów sody i in.) w połączeniu z niskim ciśnieniem wskazują na łagodne postacie niedoczynności nadnercza, poza tym stwierdza się pełne przystosowanie organizmu do pracy w niskiej temperaturze.

613.644:616.71:621.318.4.002.72:621.923

CIOP

Tara S.: **Uszkodzenie kości spowodowane przez drganie.** „Lésions osseuses provoquées par les vibrations“. *A r c h. M a l. p r o f e s s*, Paris, dwumies., t. 14, Nr 1, 1953, s. 46; B 5, 1,5 str.

Autorzy opisują 2 przypadki uszkodzeń kości u osobników pracujących w różnych zawodach (szlifierka, pracownica wmontowująca cewki do pudełek metalowych w fabryce aparatów elektrycznych), a narażonych, w związku z wykonywanymi czynnościami, na nieustanne działanie drgań części metalowych. Według autorów schorzenia kości u tych pracowników zostały spowodowane przez drgania udzielone kościom rąk od drgających narzędzi.

331.055:612.744.21:613.6-084

CIOP

Noppius.: **Przyczyny zmęczenia (przy pracy) w przemyśle i sposoby zapobiegania.** „Causes de fatigue dans l'industrie et moyens d'y remédier“. *P a c t.* (Bruxelles), dwumies., r. 7, Nr 5, wrzes./paźdz. 53, s. 341; A 4, 4 str.

Próba określenia zjawiska zmęczenia w oparciu o teorie Lagrange'a, Shipmana Anthony'ego, Herseya i Waltera. Zmęczenie towarzyszy pracy mięśni w ruchu i spoczynku, wpływa na system nerwowy organizmu ludzkiego zależnie od intensywności pracy. Rozróżnia się zmęczenie chwilowe, mogące występować gwałtownie, a także zmęczenie chroniczne. Oba rodzaje zmęczenia autor uważa za zjawiska indywidualne związane z szeregiem czynników wewnętrznych i zewnętrznych (przygotowanie do rodzaju pracy, miejscowe warunki pracy, wypoczynek).

612.84:628.9

CIOP

Adrian E. D.: **Wzrok a układ nerwowy.** „Vision and the nervous system“. *L i g h t a. L i g h t i n g*, London, mies., t. 46, Nr 3, marz. 53, s. 89; A 5, 2,5 str.

Narządy zmysłu reagują na bezpośrednie zmiany warunków otoczenia i wysyłają odpowiednie bodźce do układu nerwowego, który oddziałuje np. odruchami obronnymi. Fizyka interesuje zawsze stopień nasilenia bodźca, który odbiera narząd zmysłu. Fizjolog bada pośrednie ogniw w łańcuchu łączącym moment powstania bodźca z wyobrażeniem obiektu za pośrednictwem układu ośrodkowego. Autor podkreśla trudność badania procesów widzenia wskutek różnorodności reakcji osób badanych. Dalszy ustęp referatu obejmuje opis zakresu widzenia, progu pobudliwości oraz widzenia barw. Artykuł kończy się krótką wzmianką na temat powiązania problemów widzenia z techniką racjonalnego oświetlenia.

POŻARY I WYBUCHY

614.843:621.5.023:622.82(088.8)

CIOP

Grigorjew M. Ju., Ermuziewicz D. W.: **Sposób gaszenia podziemnych pożarów w kopalniach węgla.** „Sposób tuszenia podziemnych ugonnych pożarów“. Opis patentowy radziecki Nr 73892, kl. 5d, 9 01, 12.2.46; D, A 5, 1 str. —

Prosty sposób walki z pożarami w kopalniach węgla. Do płonącej działki doprowadza się przez otwory wiertnicze parę. Po obniżeniu wewnętrznej temperatury powietrza poniżej 100° doprowadza się eżeekcyjnie parę z powietrzem.

* 542.943.7:614.838:621.316.9(088.8) CIOP
Krawczenko W. S.: **Sposób zabezpieczenia urządzeń elektrycznych przeciw wybuchom.** „Sposob dostiężenia wzrywobezopasnosti elektrooborudowanja“. Opis patentowy radziecki Nr 73811, kl. 5d, 9 01, 8.7.48; D, A4, 2 str. —

Katalizator z palladowanego azbestu, umieszczony w ochronnej obudowie urządzeń elektrycznych, powoduje bezpłomienną reakcję utlenienia wodoru lub metanu, co zapobiega wybuchom.

* 622.81:622.83:622.333:539.163 CIOP
Warzin A. W.: **O mechanizmie nagłych wybuchów węgla i gazu. Artykuł dyskusyjny.** „O miechanizmie wniezapnych wybrosov uęla i gaza. (W poriadkie obsużdienja)“. U g o l, mies., Nr 9, wrzes. 53, s. 19; A 4, 3, 5 str., 6 rys. —

Omówienie własności wytrzymałościowych węgla. Analiza naprężeń w dolnych warstwach pokładów. Opis wyników doświadczeń nad stosowaniem preparatów radioaktywnych. Wprowadzenie ich do eksploatacji stromo opadających pokładów znacznie obniży ilość wybuchów.

* 622.333:622.82:662.612.13
Sudopiatow A. P., Baranow A. I.: **O zwiększeniu bezpieczeństwa pożarowego przy eksploatacji wielkich stromo opadających pokładów w Kuzbassie.** „O powyszenii požarnoj bezopasnosti razrabotki moszcznych krutopadajuszczich płastow w Kuzbassie“. U g o l, mies., Nr 9, wrzes. 53, s. 7; A 4, 6 str., 6 tabl. —

Omówienie przyczyn powstawania pożarów w kopalniach węgla. Sposoby unikania samozapłonu. Sposoby zwalczania pożarów w szybach. Wytyczne dla prac badawczych w celu podniesienia skuteczności walki z pożarami w kopalniach.

O G Ó L N E

* 628.517.2:621.9-784.34 CIOP
Pierow P. F.: **Skuteczny sposób walki z hałasem przemysłowym.** „Effiektiwnyj mietod borby s promyslnennym szumom“. W i e s t n. M a s z i n o s t r. mies., Nr 9, wrzes. 53, s. 96; 102; A 4, 4 str., 2 rys. —

Opis i warunki konstrukcyjne (pomysł racjonalizatorskiego) dodatkowego urządzenia do obrabiarki (automat-model 1125). Urządzenie to, umieszczone pomiędzy wypornikami podtrzymującymi materiał, zapobiega powstawaniu drgań obracającego się obrabianego pręta. Przed wprowadzeniem pomysłu drgający pręt uderzał o wewnętrzną ścianę wrzeciona i powodował hałas. Opisane urządzenie usunęło hałas, co polepszyło warunki pracy i przyczyniło się do wzrostu wydajności. Wadą urządzenia jest przystosowanie go jedynie do określonego wymiaru pręta.

* 614.8-057:637.5.002.5 CIOP
Skokan I.: **Zapobieganie wypadkowości w zakładach przemysłu mięsnego.** „Profilaktika trawmatizma na przedprijatijach miasnoj promyslnennosti“. M i a s n. I n d u s t r., (Moskwa), dwumies., t. 24, Nr 3, maj-czerw. 53, s. 55; A 4, 5 str. —

Źródła powstawania wypadków w zakładach przemysłu mięsnego oraz środki zapobiegawcze. Szczególną uwagę zwraca autor na konieczność zmechanizowania najbardziej niebezpiecznych, uciążliwych i pracochłonnych operacji, podając konkretne wskazówki i wytyczne.

* 636.002.5 CIOP
Krasnow W.: **Doświadczenia z kompleksowej mechanizacji ośrodków hodowli bydła.** „Opyt kompleksnoj miechanizacji žiwotnowodstwa“. M a s z. — t r a k t. S t a n c j a, mies., Nr 9, wrzes. 53, s. 12; A 4, 3 str., 4 rys. —

Omawianie osiągnięć ośrodka hodowli bydła przy wprowadzeniu mechanizacji ciężkich i najbardziej pracochłonnych procesów. Wzrost wydajności pracy, higieny i jakości produktów. Wskazówki do urządzenia i rozplanowania ośrodków hodowli bydła.

* 613.65:614.23 CIOP
Becker W. F.: **Program wstępnych badań robotników kierowanych do prac ciężkich.** „A pre-placement examination program — for workers assigned to heavy jobs“. I n d u s t r.

M e d. S u r g e r y., Chicago, mies., t. 22, Nr 1, stycz. 53, s. 8; A 4, 3 str. —

Autor stwierdza stały wzrost urazów przemysłowych dolnej części kręgosłupa, które stanowią 20% ogółu urazów. Wprowadzenie metod zmechanizowanego manipulowania ciężarami nieznacznie tylko zmniejszyło ilość wypadków. Artykuł przedstawia program akcji prewencyjnej, zastosowanej w jednej z fabryk w USA, polegający na dodatkowym badaniu osób kierowanych do prac połączonych z dźwiganiem ciężarów. Badania obejmują szczegółowy wywiad, szereg prób klinicznych, badanie dolnej części kręgosłupa, przy czym autor określa szczegółowo przeciwwskazania przy kierowaniu do prac ciężkich. Po zastosowaniu badań wstępnych w okresie 2 i pół lat, przeprowadzono badania analityczne wypadkowości i stwierdzono spadek urazów kręgosłupa wśród robotników dopuszczonych do prac ciężkich. Spadek dotyczy tak częstości jak i przeciętnej ciężkości wypadków.

— 545.75:621.928.9:628.511.135 CIOP
Holt P. F.: **Pomiar koncentracji pyłu bawelnianego w powietrzu.** „Measurement of the concentration of air-borne cotton dust“. T e x t. M a n u f., mies., t. 77, Nr 915, marz. 51, s. 132; A 4, 2 str., 3 rys. —

Autor zwraca uwagę na wzrastające zainteresowanie problemem zapylenia w przemyśle. Pobór próbek pyłu w przemyśle tkackim jest zupełnie odmienny od pobierania próbek pyłów krzemowych i metalowych. Autor opisuje aparat do pomiaru stopnia zapylenia w przemyśle włókienniczym oraz sposób obsługiwanego. Działanie aparatu polega na przepuszczeniu powietrza przez filtr naftalinowy. Odpowiednia pompa przeciąga powietrze przez ten filtr.

* 535.6:159.937.51:612.84:658.283 CIOP
Bezpieczeństwo i wzrost produkcji osiągane przez odpowiedni dobór kolorów i odcieni do malowania maszyn. „Sicherheit und Produktionssteigerung durch sorgfältige Auswahl geeigneter Maschinenfarbtöne“. H o l z i n d u s t r i e, mies., Nr 8, sierp. 53, s. 239; A 4, 1 str. —

Na Targach Lipskich w 1952 wystawiono obrabiarki pomalowane na kolor jasnozielony. W związku z tym autor rozważa dynamikę barw. Stosowanie szarych bezodblaskowych barw do maszyn do pisania jest korzystne. Barwy ciemne działają przygnębiająco, jaskrawe — podniecająco. Chłodna zieleni daje uczucie odpoczynku — uspokaja. Zdaniem psychologów i fizjologów zmęczenie zaczyna się od oka. Wrażliwość na hałasy zależna jest również od kolorów. Nowo zastosowany kolor zielony działa na włókna oczne reagując na żółty i niebieski. Kolor zielony szczególnie nadaje się do maszyn drzewnych. Wpływ barw ścian. Odpowiedni dobór barw zwiększa bezpieczeństwo i wydajność pracy.

— 535.625:614.8-057:628.978.73:658.283 CIOP
Ellis A. G.: **Malowanie maszyn i warsztatów.** „Painting machinery and workshops“. T e x t. M a n u f., mies., t. 77; Nr 915, marz. 51, s. 118; A 4, 2 str. —

Autor podaje zasadnicze przepisy stosowania barw w zależności od przeznaczenia przedmiotów i pomieszczeń. Zwraca szczególną uwagę na właściwe stosowanie barw w dolnej części ścian. W artykule omówiono sposób malowania poszczególnych części maszyn, zwłaszcza ruchomych, jako środka zabezpieczającego przed wypadkiem. Autor zwrócił uwagę na dostosowanie kolorów do oświetlenia.

— 331.82:628.511:621-784.4:621.61/63 CIOP
Meldau R.: **Technika pyłu — podręcznik. Technologia pyłu.** „Handbuch der Staubtechnik. Staubtechnologie“. 2 tomy, t. 2, Düsseldorf, 1953, wyd. Deutscher Ing. Verlag, GmbH, cena 33,50 DM, D, A 5, 420 str., 349 rys., 21 tabl.

Zagadnienia związane z zapyleniem powietrza, technologia pyłu oraz różne sposoby odpylania. Stosunek władz do problemu zapylenia. Urządzenia odpylające z uwzględnieniem najnowszych udoskonaleń. Problem dezynfekcji powietrza. Liczne przykłady z praktyki obrazujące sposoby odpylania, stosowane w różnych przemysłach. (Wg Gesundheits Ing. nr 7/8, r. 53).

Niniejszy Przegląd Dokumentacyjny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu ochrony pracy. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych, wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188). CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 20 groszy.

CIDNT wykonuje za zwrotu kosztów fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych przeglądem dokumentacyjnym, jak i kartami dokumentacyjnymi.